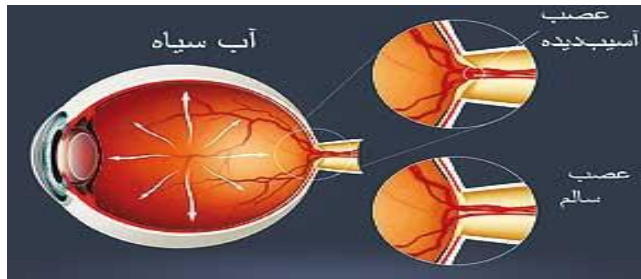

گلوکوم (بیماری آب سیاه)

تهیه و تنظیم کننده:

دکتر نازلی طاهری- فوق تخصص قرنیه (رئیس بخش زنان)

رویا سلمان پور- کارشناس ارشد پرستاری

(سوپروایزر آموزش سلامت)

تاریخ تهیه: بهار ۱۴۰۱

تاریخ بازنگری: زمستان ۱۴۰۳

<https://nikukarihosp.tbzmed.ac.ir>

مراقبت های بعد از عمل جراحی گلوکوم: بیمار پس از جراحی باید تا چند هفته از قطره های آنتی بیوتیک و ضد التهاب برای مقابله با عفونت و تورم استفاده کند. باید توجه داشت که این قطره ها با قطره هایی که بیمار قبلاً برای درمان گلوکوم مصرف می کرد، متفاوت است. تا ۵ روز آب به چشمتان نزنید. انجام هرگونه فعالیت ورزشی در یک ماه اول جداً باید خودداری شود. به منظور پیشگیری از افزایش فشار داخل چشمی از مواردی از قبیل بلند کردن اشیاء سنگین (بیشتر از ۷ کیلوگرم)، زور زدن هنگام دفع و فعالیت شدید به مدت ۶ هفته پرهیز کنید. تماشای تلویزیون و کارکردن با کامپیوتر تاجایی که چشم را خسته نکند اشکالی ندارد. بهتر است به پشت یا به سمت چشم عمل نشده بخوابید. از خم کردن سر به پایین اجتناب شود. بهتر است تا مراجعه اول به درمانگاه از رانندگی خودداری کنید. تا ۶ هفته از وسایل آرایشی استفاده نکنید. منع تغذیه ای وجود ندارد، در صورت داشتن یبوست و یا نفخ از سبزیجات و غذاهای فیبردارو مایعات کافی استفاده کنید. در صورت کارگذاری دریچه، معاینات دوره ای منظم ضرورت دارد. قطره ها و داروهای خود را طبق تجویز پزشک و حفظ فواصل ۵ الی ۱۰ دقیقه ای بین قطرات استفاده کنید. از تماس دستتان آلوده به چشم و مالش چشم ها خودداری کنید. در صورت بروز علائم کاهش بینایی، قرمزی چشم، درد چشم و اطراف آن که با مسکن برطرف نشود و ترشحات چشمی بلافاصله به پزشک مراجعه کنید.

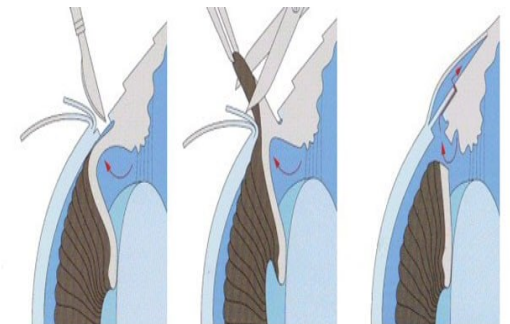
منابع:

برونر چشم- اصول و مبانی چشم پزشکی کاربردی

شوند. داروهای ضد گلوکوم باید تا زمانی که به کنترل فشار داخل چشم کمک می کنند مصرف شوند.

جراحی با لیزر: جراحی با لیزر به تخلیه مایع از درون چشم کمک می کند. هر چند از این روش می توان در هر زمانی استفاده کرد ولی معمولاً بعد از آزمایش درمان دارویی بکار می رود. در بسیاری موارد بیمار باید بعد از جراحی لیزری نیز دارو مصرف کند.

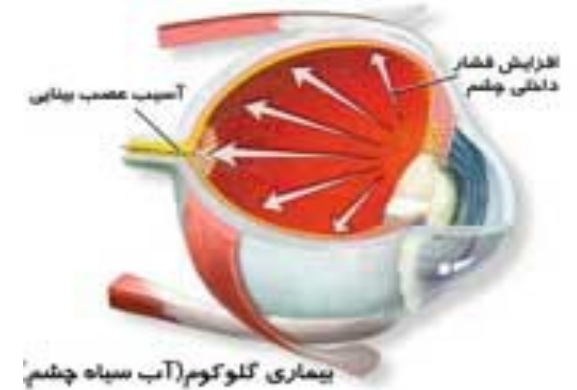
روش های جراحی رایج: در جراحی گلوکوم، هدف ایجاد محل خروج جدیدی برای مایع زلالیه داخل چشم است. هر چند چشم پزشک در هر زمانی ممکن است تصمیم به جراحی بگیرد ولی معمولاً این کار را پس از شکست درمان دارویی و جراحی لیزری انجام می دهد. یک روش شایع جراحی برداشتن قطعه کوچکی از بافت سفیدی چشم (صلبیه) می باشد و این باعث بوجود آمدن کانال کوچکی برای عبور مایع درون چشم می شود. سپس قسمت سفید چشم که برداشته شده است با لایه نازک و شفاف از ملتحمه پوشانده می شود. مایع از مجرای ایجاد شده و از زیر ملتحمه ای که روی آن را پوشانده عبور کرده و از چشم خارج می شود.

عمل جراحی آب سیاه چشم

گلوکوم یا بیماری آب سیاه

به معنای بالا رفتن فشار داخل چشم می باشد که می تواند سبب آسیب بینایی و در نتیجه نابینایی دائمی شود. باید دانست که بعضی از انواع بیماری آب سیاه می تواند تا مراحل انتهایی بیماری هیچ علامتی نداشته باشد و هنگامی فرد متوجه بیماری خود می گردد که بسیاری از رشته های عصب بینایی وی از بین رفته و دید بشدت و بطور غیر قابل برگشت افت کرده است. بنابراین تشخیص زودرس آب سیاه و شروع درمان به موقع؛ کلید اصلی در پیگیری از پیشرفت بیماری و کاهش دید بیمار خواهد بود.

انواع بیماری آب سیاه:

گلوکوم زاویه باز: به دلایل نامشخص، تخلیه زلالیه به کندی صورت می گیرد. کندی حرکت زلالیه سبب تجمع آن و بالا رفتن فشار داخل چشم می شود.

گلوکوم زاویه بسته: به دلیل تنگی شدید زاویه و یا مسدود شدن آن؛ مایع زلالیه نمی تواند از چشم خارج شود. در این بیماران یک افزایش ناگهانی و بسیار بالا در فشار چشم دیده می شود. این افزایش فشار می تواند در مدت بسیار کوتاه سبب

آسیب دیدن عصب بینایی و کاهش دید شود.

گلوکوم زاویه باز در ابتدا علامت خاصی ندارد. دید طبیعی بوده و هیچگونه درد و یا ناراحتی وجود ندارد. با ادامه یافتن بیماری، آرام آرام میدان بینایی بیمار محدود و محدودتر می شود؛ اما دید مرکزی تا مراحل نهایی بیماری حفظ می گردد. به همین جهت؛ بیمار نمی تواند در مراحل ابتدایی متوجه بیماریش گردد. در صورت عدم درمان، در مراحل انتهایی، بیمار ناگهان متوجه می شود که دید محیطی اش بشدت محدود شده است؛ درست مثل اینکه که دارد از درون یک لوله تفنگ به اطراف نگاه می کند.

گلوکوم زاویه بسته معمولاً بسیار پر سر و صداست و با علائم شدید درد چشم، تهوع، سردرد؛ قرمزی چشم، دیدن هاله های رنگی اطراف اشیاء نورانی و تاری دید که بصورت ناگهانی بروز می کند؛ خود را نشان می دهد که یک اورژانس است و بیمار باید سریعاً درمان شود. در صورت عدم درمان، بیمار ممکن است در مدت بسار کوتاهی برای همیشه نابینا گردد.

گلوکوم مادرزادی: این بیماری می تواند در بدو تولد وجود داشته باشد و یا بتدریج در سنین پایین خود را نشان دهد. کودکان مبتلا معمولاً علائم واضحی نظیر بزرگی قرنیه؛ خاکستری و کدر شدن رنگ قرنیه، حساسیت به نور، و اشکریزش شدید را دارند.

آب سیاه همچنین می تواند بدنبال بعضی از جراحی های چشم مانند عمل آب مروارید مادرزادی؛ بدنبال آسیب های چشمی، بعضی تومورهای چشمی، بدنبال التهاب داخل چشمی؛ بیماری دیابت؛ و یا مصرف بعضی از داروها (مانند کورتون) بروز نماید.

علائم آب سیاه:

بیماری گلوکوم اغلب "دزد پنهان بینایی" نامیده می شود چرا که بیشتر بیماران تا زمانی که تغییرات بینایی و کاهش دید را تجربه نکرده اند، نسبت به بیماری خود بی اطلاع هستند.

ممکن است بیمار تا شروع علائم مثل دیدن هاله در اطراف اشیاء نورانی، مشکل در تمرکز، وجود مشکل در نور کم، از بین رفتن دید محیطی و احساس درد و ناراحتی در اطراف چشم ها و سردرد به پزشک مراجعه نکند.

چه افرادی در خطر ابتلا هستند:

- افراد بالای ۴۰ سال
- سابقه خانوادگی گلوکوم
- بیماری های قلبی عروقی
- ضربه به چشم
- نزدیک بینی و دوربینی
- سندرم های میگرنی
- دیابت شیرین
- قرنیه نازک
- استفاده طولانی از کورتون ها

درمان:

هدف در درمان بیماری آب سیاه؛ پایین آوردن فشار داخل چشم به کمک روش های مختلف مانند دارو درمانی؛ لیزر درمانی؛ جراحی؛ و یا ترکیبی از این روش ها می باشد که بسته به نوع و شدت بیماری توسط پزشک معالج انتخاب می گردد. باید بدانیم که درمان آب سیاه هیچگاه افت دید و آسیب قلبی را نمی تواند جبران کند و در بهترین شرایط فقط می تواند از آسیب بیشتر پیشگیری نماید.

درمان دارویی: شایع ترین نوع درمان گلوکوم درمان دارویی است. داروهای گلوکوم بصورت قطره های چشمی و قرص تجویز می شوند. بیشتر بیماران عوارضی نشان نمی دهند ولی بعضی از این داروها ممکن است سبب سردرد شده و یا بر روی اعضاء دیگر بدن عوارضی داشته باشند. قطره ها ممکن است سبب سوزش، قرمزی و یا ایجاد حساسیت چشم